

Spr. 2702. वचसा मम auf meinen Rath KATHÁS. 18, 137. कुरुष्व सत्यं मुहुर्दा दितं वचः R. 5, 80, 28. कुरु तूर्णा वचो मम MBH. 1, 5938. 5944. 5, 6048. — 3) Gesang (der Vögel) RT. 6, 21. fg. — 4) ein Ausspruch des Schicksals, fatum: कल्याणि सर्ववचसां वेदित्री त्वं प्रकोर्त्यसे wird eine Eule angeredet VARĀH. BRH. S. 88, 42. — Vgl. घ्रात०, दुर्वचस्, द्युत०, द्रोघ०, पुरुष०, प्रति०, प्रीति०, मङ्गल०, मत०, मधु०, पन्न०, सु०.

2. वचस् (von वच् in अधोवचस् nach unten taumelnd, zu Boden sinkend, wonach u. d. Wort अधोवचस् zu ändern ist.

1. वचस am Ende eines comp. = 1. वचस्. अथ पदाचार्यवचसं करोति wenn er dem Geheiss des Lehrers folgt ÇAT. Br. 11, 3, 2, 6.

2. वचसं (von 2. वचस्) adj. schwankend, vom Wagen RV. 1, 112, 2.

वचसोपति m. der Herr der Worte, = वृक्षस्पति der Planet Jupiter VARĀH. BRH. 2, 3. Ind. St. 2, 281. HORĀÇ. in Z. f. d. K. d. M. 4, 318.

वचस्कार adj. = वचनकार ÇKDR.

वचस्य (von 1. वचस्), वचस्यते sich hören lassen, plaudern, vom Geräusch des rinnenden Soma: पतिर्वचस्यते धियः RV. 9, 99, 6. Passive Bedeutung (= स्तूपते) pflegt man nach Śājara's Vorgang anzunehmen in der Stelle: स इदं नमस्युभिर्वचस्यते चान्नेषु प्रवृषाण इन्द्रियम् 1, 33, 4. Da dieses gegen die Analogie und den Zusammenhang ist, kann man erklären: er lässt im Walde sich vernehmen durch die sich beugenden (Bäume d. h. ihr Rauschen), lieblich den Menschen kündend seine Macht. Der Dichter vermied auf Vane ein Vaneभिस् oder Vनिभिस् folgen zu lassen. Wollte man Vane in einer anderen möglichen Bedeutung fassen, so liesse sich übersetzen: bei der (Soma-) Kufe lässt er sich hören durch den Mund seiner Verehrer (indem er sie zu Gesängen u. s. w. begeistert). Dazu passt jedoch der folgende Pāda weniger. In keinem Falle ist aber hier an Anachoreten zu denken.

वचस्यं adj. sollte wohl AV. 14, 2, 6 nennenswerth, rühmlich bedeuten, scheint aber eine irrige Variante zu sein (वचस्यु RV. 10, 40, 13).

वचस्यो (von वचस्यु) f. Redelust, Redefertigkeit Nir. 12, 18. विद्ये देवासो अथ वृक्ष्यानि ते ऽवर्धयन्सोमव्रत्या वचस्यया mit Soma trunkener Beredsamkeit RV. 10, 113, 8. अग्निं वृक्षा वचस्या जौह्वीमि 2, 10, 6. 35, 1. स ऋषिर्वचस्यया 4, 36, 6. 6, 49, 8.

1. वचस्यं (wie eben) adj. beredt RV. 10, 40, 13. स्तोम 5, 14, 6.

2. वचस्यु (von 2. वचस्) adj. schwankend, wackelnd: अर्द्धा अग्नीं मक्ते वचस्यवे dem wankenden Greise RV. 1, 31, 13. विप्र 182, 3. नौ 2, 16, 7.

वचाचार्य m. N. pr. eines Lehrers Verz. d. B. H. No. No. 386.

वचार्य m. ein Verehrer der Sonne (वच), ein Magier Verz. d. Oxf. H. 33, a, 41.

वचि = वचन 2) c) in वचिभेदात् KĀTI. ÇR. 6, 7, 24.

वचोपहृ 1) adj. die Worte auffassend. — 2) m. Ohr ĠATĀDH. im ÇKDR.

वचोयुञ्ज adj. auf's Wort sich schirrend, von den Rossen Indra's RV. 1, 7, 2. 20, 2. 6, 20, 9.

वचोविद् adj. redekundig RV. 1, 91, 11. 8, 90, 16. विप्र 9, 64, 23. 91, 3.

वचकूल = वत्सल H. 1271, v. 1.

वचकृका s. दीर्घ०.

वञ्, वञ्जति (गती) DnĀTRP. 7, 78. ववञ्जतुम्, ववञ्जिय VOP. 8, 58; vgl.

वञ्ज. Auf eine Wurzel वञ् (उञ्) etwa mit der Bed. hart sein gehen वञ्ज, उग्र, श्रोत्रम्, श्रोत्रम् zurück. वञ्जति MBH. 2, 1142 fehlerhaft für वर्जय-

ति, wie die ed. Bomb. liest. वाज्य् s. bes.

वञ्जना N. pr. einer Oertlichkeit Verz. d. Oxf. H. 339, a, 39.

वञ्जण desgl. ebend. 339, b, 16. — Vgl. वञ्जण.

वञ्ज (wohl desselben Ursprungs wie उग्र, श्रोत्रम्, श्रोत्रम्) UNĀDIS. 2, 28.

m. n. (in der älteren Sprache nur m.) gaṇa अर्थचादि zu P. 2, 4, 31. SIDDH.

K. 249, b, 4. 1) m. n. Indra's Donnerkeil NAIGH. 2, 20. AK. 1, 1, 2, 42.

3, 4, 115. 25, 186. TRIK. 1, 1, 62. H. 180. a n. 2, 453. MED. r. 82. fg.

HALĀ. 1, 56. 3, 68. VIÇVA bei UĠĠVAL. zu UNĀDIS. 2, 28. ĠATĀDH. in Verz.

d. Oxf. H. 191, a, 42. विध्वङ्गं वाङ्कारिन्द् यासि RV. 6, 23, 1. त्वष्टास्मै

वञ्जं स्वयं ततत 1, 32, 2. 51, 7. हिरण्य 57, 2. 131, 3. 7. 132, 6. 3, 44, 4.

अग्निं वञ्जेण मघवन्वि वञ्जः 4, 17, 7. श्रोत्रिष्ठमस्मिन्नि वधिष्ठं वञ्जम् 41,

4. शताग्नि 6, 17, 10. शतपर्जन 8, 6, 6. R. 1, 46, 19. BĀIG. P. 6, 12, 3. अष्टा-

ग्नि AIT. Br. 2, 1. त्रिषधि AV. 11, 10, 27. 2, 3, 6. 4, 24, 6. AIT. Br. 4, 1.

ÇAT. Br. 8, 3, 1, 10. पुरोगुरु PĀNĀV. Br. 8, 3, 2. KĀTHOP. 6, 2. MBH. 3, 1780.

1791. RAGH. 2, 12. Spr. 963. 2703. वञ्जद्वञ्जतं भयं विरमति 2706. पौरु-

हृत ÇĀK. 48. वासवो भिनत्ति वञ्जेण शिरंसि भूमात् VARĀH. BRH. S. 9, 39.

neben अग्रानि (vgl. वञ्जशानि) 46, 84. HARIV. 7331. fg. वञ्जमाहोतपृताः

(तरवः) VARĀH. BRH. S. 39, 3. BĀIG. P. 6, 11, 19. fg. वञ्जाकृतं स्वामवत् so

v. a. wie vom Blitz getroffen KATHÁS. 24, 180. aus den Knochen des

Dadhjāñk gezimmert MBH. 12, 13213. BĀIG. P. 6, 10, 13. pl. RV. 1,

80, 8. मुमोच निशितवाणान् वञ्जाणीव शतक्रतुः R. 5, 93, 16. सवञ्जामिव तो-

यदै 6, 77, 16. सवञ्जामिव पौलोमीम् 4, 39, 6. बाङ्क सवञ्जं शक्रस्य क्रुद्ध-

स्यास्तम्भयत्प्रभुः MBH. bei MALLIN. zu RAGH. 2, 42. Auch andern Göttern

und verderblichen Gewalten wird eine solche Waffe zugeschrieben AV.

4, 28, 6. 6, 6, 2. dem Takman 5, 22, 6. 11, 10, 3. 12, 2, 9. einem Rākshasa

MBH. 7, 4083. dem Viçvāmitra R. 1, 36, 8. dem Vishṇu BĀIG. P. 10,

59, 20. Magische Waffen, verderbliche Sprüche und dgl. werden auch

वञ्ज genannt AV. 6, 134, 1. fgg. 135, 1. 11, 10, 12. fg. ÇAT. Br. 13, 7, 1, 10.

14, 1, 2, 3. अञ्जति° LĀTJ. 2, 1, 10. साम° SHAPV. Br. 3, 8. AIT. Br. 3, 7.

अभिचार° KĀM. NITIS. 1, 4. namentlich ein Wasserstrahl: अग्राम् AV. 10,

5, 10. ÇAT. Br. 1, 1, 1, 17. 3, 1, 2, 6. उद्° KAUC. 47. 49. Bez. des Manju

RV. 10, 83, 1. 84, 6. den Donnerkeil denkt man sich in der Gestalt eines

Andreaskreuzes (X): °न्या VARĀH. BRH. S. 33, 10. वञ्जाकार 68, 43. वञ्जा-

ङ्कित 69, 29. °चिङ्क 70, 2. ein वञ्ज ist das Attribut des 13ten Arhan't's

der gegenwärtigen Avasarpinī H. 48. wird bei Zauberhandlungen

gebraucht WASSILIEW 193. — 2) n. in Verbindung mit वाच् oder वाक्य

so v. a. ein Donnerwort: वाग्वञ्जं भरतेनोक्तम् R. 2, 103, 2 (111, 9 GORR.).

वाग्वञ्जाणि त्रिमुञ्जसि R. GORR. 2, 63, 4. वाग्वञ्जं विसर्ज BĀIG. P. 1, 18,

36. द्विजवाक्यवञ्ज 2, 7, 9. R. 2, 33, 4. das blossе वञ्ज hat dieselbe Bedeutung:

प्रत्यक्षनिष्ठुरं वञ्जम् SĀH. D. 362. PRATĀPAR. 21, b, 3. 33, a, 7. — 3) m. Bez.

einer best. Heeresaufstellung M. 7, 191. MBH. 6, 701. 729. 3553. KĀM.

NITIS. 18, 49. 19, 51. °व्यूक् KATHÁS. 48, 3. — 4) m. Bez. einer best.

Säulenform VARĀH. BRH. S. 33, 28. — 5) m. Bez. einer best. Gestalt des

Mondes VARĀH. BRH. S. 4, 19. — 6) n. Bez. einer best. Art zu sitzen (vgl.

वञ्जासन) Verz. d. Oxf. H. 94, a, N. 2. — 7) Bez. verschiedener Pflanzen:

m. Euphorbia antiquorum H. 1140. Asteracantha longifolia Ness

und weissblühender Kuça RĀĠAN. im ÇKDR. = सेङ्गाड BĀIVAPR. ebend.

n. Myrobalane MED. VIÇVA a. a. O. Sesambliithe (vgl. वञ्जपुष्प) ÇĀDDAR.